

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ МОВ У ЗВО УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Мікаєлян Вікторія

старший викладач кафедри іноземних мов Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова

Мазайкіна Ірина

доцент кафедри іноземних мов Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова

У важких умовах і невизначеності, які виникли в більшості державних інституцій України на початку 2022 року, необхідно докладно дослідити також ситуацію, пов'язану із системою вищої освіти. Чітко зрозуміло, що ця система, незважаючи на активні реформи, які проводилися перед воєнними подіями, залишалася залежною від бюрократичних механізмів і не могла ефективно реагувати на виклики суспільства.

Такі вітчизняні науковці, як Вітренко А., Добрянська О., Іщенко А., Карпенко М., Тарасенко О., Шевчук А. та інші звертали увагу на проблему функціонування національної системи вищої освіти в Україні в умовах військового конфлікту, спровокованого агресією Російської Федерації проти України, і визначили низку суттєвих викликів перед системою вищої освіти у цьому контексті.

Метою нашого дослідження є розгляд особливостей викладання мов у умовах воєнного стану, спричиненого агресією Російської Федерації проти України, а також визначення ряду важливих викликів, які виникають перед системою вищої освіти в цьому контексті.

Як відзначають Іщенко А. та Карпенко М., безперечно, російська збройна агресія у 2022 році призведе до значних трансформацій у системі вищої освіти в Україні загалом. В першу чергу, скорочення державних видатків на вищу освіту та бюджетних місць у вищих навчальних закладах, зниження доходів населення та істотне зростання "освітньої міграції" можуть призвести до значного спаду попиту на вітчизняну вищу освіту, і це матиме відповідні наслідки для викладачів, адміністрації та мережі вищих навчальних закладів. Водночас війна швидко прискорила природні тенденції розвитку системи вищої освіти, пов'язані з оптимізацією і корекцією її структури, обсягів та змісту [1].

Підвищення професійності викладачів зумовлено як можливістю попереднього підвищення кваліфікації, так і можливістю вивчення та використання інтерактивних методів навчання, таких як, наприклад, Mentimeter або Mural.

Застосування технології гнучкого навчання є однією з наслідків перших двох аспектів, оскільки мобільність, онлайн-навчання та використання інтерактивних методів дозволяють гнучко планувати свій навчальний шлях, вибирати курси та навчальні заклади, що надають необхідні знання та навички, які вимагаються на даний момент і цікаві студентам. Крім того, це має свої позитивні аспекти і для викладачів, оскільки значно розширює географію та кількісну аудиторію їх студентів.

Необхідно ставитися дуже відповідально до розробки та впровадження процедур зарахування балів (кредитів) за навчання, отриманих у різних вищих навчальних закладах або у закладах неформальної освіти, а також до визнання офіційних дипломів (свідоцтв, сертифікатів та інших документів), які свідчать про рівень кваліфікації та спеціальність студента.

Як відомо, нині передовою концепцією організації викладання іноземних мов є цифрова освіта. Ця концепція базується на використанні передових інформаційно-комунікаційних, цифрових технологій, інновацій, електронних ресурсів і цифрових платформ, або їх комбінації в рамках освітнього процесу з метою оптимізації навчання студентів і підвищення його результативності.

Вже сьогодні педагоги вітчизняних ЗВО надають студентам можливість підвищити унікальність свого вивчення іноземної мови за допомогою різних комбінацій формальних і

неформальних методів навчання. Ці методи включають: Проведення практичних занять у відео-конференційному або вебінарному форматі. Використання комунікаційних методик через обговорення актуальних тем зі студентами на форумах і в чатах. Застосування інтерактивних методів взаємодії студентів, включаючи самостійну або групову роботу над завданнями з подальшим обговоренням проблеми в онлайн або офлайн форматах. Організація онлайн лекцій з подальшим обговоренням матеріалу в аудиторії. Проведення лекцій в аудиторії з можливістю консультацій в онлайн форматі. Виконання індивідуальних завдань і подання результатів для перевірки викладачеві за допомогою онлайн сервісів і платформ. Реалізація дослідницьких проєктів у віртуальному середовищі поза аудиторним часом або під час аудиторних занять. Застосування комунікаційної методики викладання у форматі онлайн speaking club. Використання матеріалів платформ масових відкритих онлайн курсів (МООС). Використання штучного інтелекту, зокрема чат-ботів, в ролі спеціалізованих помічників у вивченні іноземної мови та розвитку комунікативних навичок. [2, с. 68].

Як вказує О. М. Добрянська, в сучасних умовах необхідно досягти синергії між суспільними запитами, підтримкою бізнес-організацій та реакцією держави з метою розуміння нових реалій та підвищення конкурентоспроможності у сфері освіти. Наразі спостерігається, що незважаючи на складні виклики, які ставляться перед вищими навчальними закладами, вони здатні здійснювати навчальний процес. Проте щодо важливих рішень, оперативної реакції на актуальні виклики, формування робочих груп та індивідуалізованих підходів до подальшого розвитку, є потреба в обговоренні та прийнятті рішень [3].

Ці питання потребують комплексного вирішення і не можуть бути відкладені на потім. Тому можна констатувати, що система освіти взагалі, а особливо сфера вищої та фахової передвищої освіти, несе велику відповідальність за збереження життєздатності нашої країни та забезпечення її подальшого інноваційного розвитку. Відтак, майбутні дослідження мають спрямовуватися на вдосконалення практики цифрового навчання студентів та розробку методів збалансованого використання традиційних і прогресивних методик викладання іноземних мов в закладах вищої освіти

Література

- 1.Yakymchuk I., Hlazunova O. Use of massive open online courses to develop media educational competence of teachers of professional pre-higher education institutions. *Pedagogy and Psychology of Sport*. 2021. No 7(1). С. 76–84. DOI: <https://doi.org/10.12775/PPS.2021.07.01.004>
- 2.Вікторова Л. В., Кочарян А. Б., Мамчур К. В., Коротун О. О. Застосування штучного інтелекту та чат-ботів під час вивчення іноземної мови. *Інноваційна педагогіка. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті*. 2021. Т. 2. Вип. 32. С. 166–173. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/32-2.33>
- 3.Добрянська О. М., Соколова Е. Т. Публічне управління в умовах війни: виклики системи вищої освіти України. Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. у трьох томах, м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15-28 квітня 2022 р.; ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. С. 205-206